

Turveteollisuusliitto ry

23.9.2011

Valtiovarainministeriö

LAUSUNTO

Viite: VM076:00/2011, lausuntopyyntö 16.9.2011,
Energiaverotuksen muutosta koskevan hallituksen esityksen luonnos

Turpeen verotus aiheuttaa kansantaloudelle tappioita

Esityksen mukaan polttoturpeen veroa korotettaisiin kolme euroa megawattitunnilta vuoden 2013 alusta aikaisemmin säädetyn yhden euron suuruisen korotuksen sijasta, jolloin vero nousisi nykyisestä 1,9 eurosta 4,9 euroon megawattitunnilta. Turpeen vero nousisi vuoden 2015 alusta 5,9 euroon megawattitunnilta aikaisemmin säädetyn yhden euron korotuksen perusteella.

Turveteollisuusliitto kiittää lausuntomahdollisuudesta ja haluaa todeta energiaverotuksen muutossuunnitelmista seuraava:

Yhteenveto

Turpeen verottaminen suunnitellulla tavalla 5,9 eurolla/MWh johtanee siihen, että:

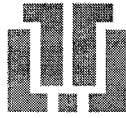
- Turpeen käytöstä jopa puolet leikkautuu ja korvautuu merkittävässä osin ainespuulla
- Useat potentiaalisista kotimaisen energian laitoshankkeista uhkaavat jäädä toteutumatta
- Suunnitellut verotuotot kääntyvät valtion menoksi ja kansantalouden tuoton arvo pienenee kun metsäteollisuuden kilpailukyky heikkenee, turvetuotannon suorat verotuotot jäävät arvioitua pienemmiksi ja turvetuotannon välilliset verotuotot (ansiotulovero, arvonlisävero, yhteisöverotuotto, liikennepolttonestevero) puolittuvat.

Esitämme, että energiaturpeen verotusta ei kiristetä:

- Näin turvataan tulevat voimalaitosinvestoinnit
- Edistetään uusiutuvan energian tavoitteiden saavuttamista puun tukipolttoaineen turpeen kilpailukyky turvaten
- Maksimoidaan kotimaisen energiankäytön positiiviset kansantalousvaikutukset
- Parannetaan oleellisesti maamme energianhuoltovarmuutta.

Turpeen veroa kiristetään ilman seurantaa ja vaikutusarvioita

Hallitusohjelmassa on kirjaus turpeen verotason maltillisesta nostosta. Hallitus lupaa ohjelmassaan seurata turpeen ja puun hinnan vaikutusta puumarkkinoihin ja kaukolämpöön sekä arvioida vuoden 2011 alussa toteutetun energiaverouudistuksen vaikutuksia. Tästä huolimatta turpeen veroa ollaan lainmuutoksella korottamassa jo nyt, vaikka muutokset tapahtuisivat vuosina 2013 ja 2015.

Kuten voimassa olevan lain linjauksissa, jonka edellinen hallitus valmisteli, ja nykyisen hallituksen hallitusohjelmassa todetaan, olisi ollut tarpeellista seurata ja huolellisesti selvittää jo tehtyjen veropäätösten vaikutukset ja ajateltujen veronkorotusten heijastusvaikutukset ennen uusiin veronkorotuksiin ryhtymistä. Turpeen verottamisen vaikutusten seurantatyötä ollaan vasta käynnistämässä, eikä tuloksia tietenkään voi olla käytettävissä. Siten on nurinkurista, että uusia veropäätöksiä vuodelle 2013 ollaan jo nyt toteuttamassa.

Turpeen verotus iskee kansantalouteen

Vastuullista ja kestäväää energiapolitiikkaa tehdään sovittamalla yhteen ilmastotavoitteet, energian tarvenäkemykset, huoltovarmuustavoitteet ja kansantalousnäkemykset. Näistä lähtökohdista johtuen on järkevää maksimoida kotimaisten polttoaineiden käyttö tuontipolttoaineita korvaamalla. Huoltovarmuuden parantaminen on kirjattu myös nykyiseen hallitusohjelmaan.

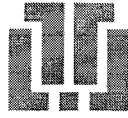
Turve on päästökaupan piirissä, eikä turpeen veroa voida perustella hiilidioksidipäästöihin liittyväksi. Kaiken lisäksi turpeen asema heikkenee vuoden 2013 alusta ilmaisten päästöoikeuksien määrää supistettaessa uuden päästökauppakauden myötä.

Turveala kannattaa uusiutuvien edistämistä, jossa tavoitteena on mm. energiapuun käytön merkittävä lisääminen. VTT:n mukaan metsähakkeen käyttö voi Suomessa nousta tasolle 30 TWh vuonna 2020, ja samanaikaisesti energiaturvetta tarvitaan näissä kohteissa jopa 30 TWh. Esityksen mukainen turpeen verottaminen johtaa turpeen käytön merkittävään vähenemiseen - millä vähenemä korvattaisiin? Ottaen huomioon, että tavoitellulle energiapuun käytölle on selvitysten mukaan riittävästi kohteita, turve voidaan korvata vain ainespuulla tai tuontipolttoaineilla.

Puuenergian lisäkäytöllä on perusteltua korvata fossiilisia tuontipolttoaineita. Kun puuta halutaan käyttää merkittävästi nykyistä enemmän, on välttämätöntä varmistaa myös turpeen teknis-taloudellinen saatavuus. Turvetta tarvitaan laitosten polttoainehuollon varmistamiseksi ja teknisen toimivuuden varmistamiseksi.

Kotimaisen työvoimavaltaisen polttoaineen verotuottoja valtiolle ei voida tarkastella pelkästään energiaverotuksen tuottojen kautta, kuten nyt on julkisuudessa tehty vertailtaessa kivihillen ja turpeen verotusta. Tuontipolttoaineen aiheuttamat työllisyysvaikutukset ja välilliset verovaikutukset jäävät tuottajamaihin. Turpeen tuotanto ja tuotantoon liittyvät verovaikutukset (palkkatyövero, arvonlisävero, yhteisövero, kiinteistövero, työkoneiden polttoainevero jne.) jäävät Suomeen.

Turveteollisuus arvioi, että turpeen verottaminen suunnitellulla tavalla johtaa siihen, että turpeen käyttö puolittuu. Turve korvautuu oleellisilta osin ainespuulla, ei puuenergiajakeilla. Edellä mainittu johtuu siitä, että kotimaisten polttoaineiden hintataso nousee merkittävästi turpeen veron myötä. Hinnannousu valuu metsäteollisuuden käyttämän kuitupuun hintaan. Kantorahatuotot eivät kuitenkaan kasva, vaan metsäteollisuuden kilpailukyvyyn heikkenemisen myötä suomalainen metsäteollisuus supistuu. Yhtälössä ei ole voittajia.

Turpeen veronkiristysten myötä puun kysyntä lisääntyy noin 20 %, mikä nostaa raakapuun hintaa väistämättä. Tämä myötä riski metsäteollisuuden uusista sulkemisista kasvaa, kantorahatuotot ja metsäteollisuuden vientituotot pienenevät, verokertymän pienenee ja lopuksi kansantalouden jalostusarvo laskee.

Uusien laitosten rakentaminen sekä puun ja turpeen lisäkäyttö tuovat kansantalouteen oleellisesti enemmän positiivista vaikutusta kuin ajatellut turpeen verotulot. Turpeen veropäätöksiä valmisteltaessa ei ole huomioitu, että turvetoimiala tuottaa suoraan ja välillisesti valtiolle noin 120 miljoonan euron verotuotot (laskennallisesti 4,8 euroa/MWh) toimialan kotimaisuudesta ja työvoimavaltaisuudesta johtuen.

Energiaomavaraisuusasteemme on noin 30 %, selvästi alle Euroopan Unionin keskiarvon. Vuosittain ulkomaisen energian ostoon karkaa kansantaloudestamme yli 4 miljardia euroa. Turve on yksi harvoja kotimaisia energiamuotoja.

Kunnioittaen,

Turveteollisuusliitto ry

Jaakko Silpola
toimitusjohtaja

Liitteet:

- Luettelo potentiaalisista ja suunnitelluista kotimaisen energian laitoskohteista
- Laskelma turpeen ja kivihiilen verotuotoista
- Turveteollisuusliiton ja useiden turpeen käyttäjien kirje päättäjille 12.3.2010

Liite: Luettelo potentiaalisista ja suunnitelluista kotimaisen energian laitoskohteista

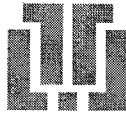
- Suonenjoki
- Hämeenkyrö
- Sotkamo
- Mänttä
- Leppävirta
- Imatra
- Talvivaara
- Kristiinankaupunki
- Vaasa
- Tampere
- Rovaniemi
- Kirkkonummi
- Uusikaupunki
- Helsinki
- Järvenpää
- Turku
- Sokli
- Vaasa
- Oulu (Toppila III)
- Oulu (Laanilan Voima)
- Haapajärvi
- Kaskinen
- Paimio
- Uusikaupunki
- Naantali
- Hamina

Suunnitteilla olevaa kiinteiden kotimaisten polttoaineiden konventionaalista vuotuista käyttöä on yhteensä 18,7 terawattituntia.

**Liite: Energiaturpeen ja kivihiiilen käytön (25 TWh) verotulot
valtion- ja kuntataloudessa (VTT, 2009):**

	Turve, M€/v	Kivihiiili, M€/v
Verot suorista palkoista (30 %)	31	13
Verot välillisistä palkoista (30%)	64	35
Muut verot + alv + polttoaineverot	11 19	5 3
+ Verot lämmöntuotanto		70
- Turpeen syöttötariffi	3.8	
- Turpeen turvavarastointi	1.8	
Yhteensä	120 = 4,8 euroa/MWh	126, josta epäsuorien verojen osuus 56 milj. euroa = 2,24 euroa/MWh

Turveteollisuusliitto ry

12.3.2010

KIRJE

Arvoisa pääministeri Matti Vanhanen
Arvoisa elinkeinoministeri Mauri Pekkarinen
Arvoisa valtionvarainministeri Jyrki Katainen
Arvoisa maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila

TURVE SÄILYTETTÄVÄ VEROTTOMANA POLTTOAINEENA

Arvioimme VTT:n selvitykseen perustuen, että vuonna 2020 metsähaketta voidaan käyttää Suomessa vuositasolla 30 TWh. Samanaikaisesti turvetta tarvitaan seos- ja tukipolttoaineksi 30 TWh vuodessa. Tällä hetkellä metsähaketta käytetään noin 9 TWh (2008) ja turvetta keskimäärin noin 25 TWh. Metsähakkeen käytön lisääminen edellyttää hakkeen käytön tukemista ja turpeen kilpailukyvyn turvaamista.

Turveala kannattaa uusiutuvien edistämistä, jossa tavoitteena on mm. energiapuun käytön merkittävä lisääminen. Joissakin yhteyksissä on puuenergian edistämistoimena esitetty myös turpeen verottamista, mitä pidämme erittäin huonona keinoa. Tällä kirjeellä haluamme perustella, miksi puuenergian edistäminen on ratkaistava muilla keinoilla kuin turvetta verottamalla.

Energiapolitiikkaa tehdään sovittamalla yhteen ilmastotavoitteet, energian tarvenäkemykset, huoltovarmuustavoitteet ja kansantalousnäkemykset. Näistä lähtökohdista johtuen on järkevää maksimoida kotimaisten polttoaineiden käyttö tuontipolttoaineita korvaamalla.

Puuenergian lisäkäytöllä tuleekin korvata fossiilisia tuontipolttoaineita. Kun puuta halutaan käyttää merkittävästi nykyistä enemmän, on välttämätöntä varmistaa myös turpeen teknis-taloudellinen saatavuus. Turvetta tarvitaan laitosten polttoainehuollon varmistamiseksi ja teknisen toimivuuden varmistamiseksi.

Ellei turve ole uutta laitosta suunnittelevalla toimijalla käytettävissä, kotimaisen polttoaineen laitos jää rakentamatta. Asia korostuu vuonna 2016 valmisteilla olevan IED-direktiivin (Industrial Emissions Directive) myötä: Tuolloin tulee päätettäväksi useiden päästörajat ylittävien vanhojen kattiloiden uusiminen. Jos turpeella on vero, todennäköisyys investoida tuontipolttoaineisiin kasvaa.

VTT:n mukaan metsähakkeen käyttö voi Suomessa nousta tasolle 30 TWh vuonna 2020, ja samanaikaisesti energiaturvetta tarvitaan näissä kohteissa 30 TWh. Laskennan perusteet on esitetty liitteessä.

Puuenergian lisäys ei siis edellytä turpeen käytön vähentämistä, päinvastoin. Kansantalouden ja huoltovarmuuden kannalta on tarpeellista säilyttää turpeen hinta nykytasolla kaukolämmön ja siihen yhdistetyn sähkön tuotannossa (CHP) niin, että uudet CHP-laitokset voidaan toteuttaa. Mikäli energiaturpeen hinta verotuksellisesti nousisi, vaarannettaisiin kaukolämmön kilpailukyky vaihtoehtoihin lämmitysmuotoihin nähden.

Uusien laitosten rakentaminen sekä puun ja turpeen lisäkäyttö tuovat kansantalouteen oleellisesti enemmän positiivista vaikutusta kuin ajatellut turpeen verotulot.

Edelleen, mikäli turvetta verotettaisiin, nousisi kotimaisten polttoaineiden hintataso yleisesti ottaen merkittävästi. Tämä hinnannousu valuisi metsäteollisuuden käyttämän kuitupuun hintaan.

Vanhemmissa maakunnallisissa voimalaitoksissa on toteutetusta laitostekniikasta johtuva tilanne, että laitoksen polttoaineesta merkittävä osa on oltava turvetta. Puuta ei näissä kohteissa ole mahdollista käyttää 30-50 % osuutta enempää. Turpeen verotus ei johtaisi toivottuun puuenergian lisäkäyttöön, mutta maakuntiin kohdistuisi verotaakka. Samalla turve- ja puupolttoaineen kasvavasta tuotannosta aiheutuva kansataloudellinen hyöty jäisi saamatta polttoaineiden käytön jäädessä alle potentiaalisen määrän.

Energiapuun lisäkäyttö ratkaistaan varmistamalla kaikkien mahdollisten uusien kotimaisia polttoaineita käyttävien voimalaitosten ja lämpökeskusten toteutuminen. Lisäksi merkittävä määrä puusta on käytettävä öljyn korvaamiseen kiinteistö- ja liikennesektoreilla.

Kunnioittaen,

Turveteollisuusliitto ry

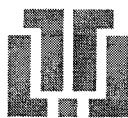
Jaakko Silpola
toimitusjohtaja

Seuraavat turvetta käyttävät yritykset ovat ilmoittaneet olevansa tämän kirjeen takana:

- Oy Alholmens Kraft Ab
- EPV-konserni
- Etelä-Savon Energia Oy
- Jyväskylän Energia Oy
- Kanteleen Voima Oy
- Keravan Energia Oy
- Kokkola Power Ab
- Kokkolan Voima Oy
- Kokkolan Energia Oy
- Kuopion Energia Oy
- Lappeenrannan Energia Oy
- Oulun Energia Oy
- Pori Energia Oy
- Rovaniemen Energia Oy
- Savon Voima Oyj
- Suomen Energiavarat Oy
- Vattenfall Lämpö Oy
- Vaskiluodon Voima Oy
- Tampereen Energiantuotanto Oy,
Tampereen Sähkölaitos -yhtiöt
- Vamy Oy

Tiedoksi:

Ulkoasiainministeri Alexander Stubb
Oikeusministeri Tuija Brax
Maahanmuutto- ja eurooppaministeri Astrid Thors
Hallinto- ja kuntaministeri Mari Kiviniemi
Kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan Wallin
Liikenneministeri Anu Vehviläinen
Sosiaali- ja terveysministeri Liisa Hyssälä
Ympäristöministeri Paula Lehtomäki
Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Paavo Väyrynen
Sisäasiainministeri Anne Holmlund
Puolustusministeri Jyri Häkämies
Opetusministeri Henna Virkkunen
Viestintäministeri Suvi Lindén
Työministeri Anni Sinnemäki
Peruspalveluministeri Paula Risikko
Asuntoministeri Jan Vapaavuori
Kansanedustajat

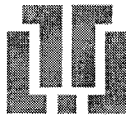

Liite: Energiapuun ja turpeen potentiaaliset uudet käyttökohteet
(luvut suuntaa-antavia, puu- ja turvemäärät arvioita)

LAITOS	TEHO, MW	PUUTA, GWh	TURVETTA, GWh	INVESTOINTI, €
Jyväskylän voima Oy - korvaa osin vanhaa, öljyn korvaus	450	1700	1300	Noin 250
Kaukaan Voima Oy, Lappeenranta, maakaasun korvaus	385	1200	900	Noin 240
Keravan Energia Oy, maakaasun korvaus	73	240	240	65
Nivalan Kaukolämpö Oy - osin korvausinvestointi	20			
Kemijärven Kaukolämpö Oy - osin korvausinvestointi	20			18
Keuruun Voima Oy - osin korvausinvestointi	19			
Kuopion Energia Oy - osin korvausinvestointi, öljyn korvaus	149 250	500 300	250 700	135 200
Järvenpää	80	250	200	60-80
Rovaniemen Energia Oy - osin korvausinvestointi	270	1500	500	280
Tampereen Sähkölaitos Oy - osin korvausinvestointi, maakaasun korvaus	250	1000	500	
Hämeenkyrö, Metsä-Serla	80	270	180	
Mäntän Energia Oy - osin korvausinvestointi	90	340	240	
Vaasa - hiilen korvaus, kaasutuslaitos	100-130	750	750	50
Turku - hiilen korvaus	150	800	200	
Helsinki - hiilen korvaus	300-600	2000 - 4000		
Tammisaari - osin korvausinvestointi				
Oulu - korvausinvestointi				

Vuonna 2008 nykyisissä voimalaitoksissa käytettiin energiaturvetta noin 22 TWh, metsähaketta 8 TWh ja metsäteollisuuden sivutuotteita 22 TWh. Yhteensä kiinteitä polttoaineita käytettiin siten 52 TWh vuonna 2008. Vuonna 2008 turpeen saatavuudessa oli ongelmia, joten turvetta ei käytetty tavanomaista määrää lauhdesähkön tuotantoon eikä vastapainetuotantoon. Turpeen vaje korvattiin pääosin kivihieillä. Vuonna 2020 voidaan VTT:n selvityksen mukaan nykyisissä kohteissa nostaa metsähakkeen käyttö tasolle 14,5 TWh. Metsäteollisuuden sivutuotteiden käyttö laskee tasolle 16 TWh. Turpeen tarve on näissä kohteissa 25 TWh. Yhteensä vuonna 2020 kotimaisten kiinteiden polttoainein käyttö näissä vanhoissa kohteissa arvioidaan olevan 55,5 TWh eli vähän nykyistä enemmän. Metsäteollisuuden rakennemuutoksesta johtuva sivutuotteiden käyttö voimalaitoksessa on osin korvautunut metsähakkeen käytöllä.

Uusia kotimaisia polttoaineita käyttäviä voimalaitoksia (taulukko yllä) on mahdollista rakentaa, on jo rakenteilla tai koeajossa useita. Uusien laitosten rakentamisen myötä metsähakkeen käyttö kasvaa 9-11 TWh ja energiaturpeen käyttö lisääntyy noin 3 TWh. Lisäksi uusissa paikallisissa lämpökeskuksissa metsähaketta tarvitaan 1 TWh.

Suunnitteilla olevissa liikenteen biopoltoainetehtaissa, joita VTT arvioi rakennettavaksi kolme kappaletta ennen vuotta 2020, tarvitaan energiapuuta 4 TWh. Energiaturvetta tarvitaan 1 TWh tuki- ja vararaaka-aineena.

Kiinteistökohtaisessa lämmityksessä kevyestä polttoöljystä arviolta puolet voidaan korvata puupelleteillä eli vähintään 5 TWh tällä vuosikymmenellä. Nyt pellettejä käytetään Suomessa noin yksi TWh, eli lisäkäyttö voi olla 4 TWh. Pellettien puuraakainetta ei ole laskettu alla olevassa taulukossa metsähakkeen käyttöpotentiaaliin, vaan raaka-aine on purua.

Yhteenveto

	Metsähake 2008, TWh	Turve 2008, TWh	Metsähake 2020, TWh	Turve 2020, TWh
Nykyiset voimalaitokset ja niiden päivitykset	8	22	15	25
Uudet voimalaitokset			11	3
Liikennepolttonesteiden tuotanto	0	0	4	1
Öljyn korvaus kiinteistölämmityksessä	1	0	(5)	1
Yhteensä			30	30

Metsähakkeen käyttö voi Suomessa edellä todetun perusteella nousta tasolle 30 TWh vuodessa, ja samanaikaisesta energiaturvetta tarvitaan nykyisissä ja uusissa kohteissa 30 TWh vuodessa.